

ek

ptemberi ülészakra, nyújtsanak Jugoszlávmányozására és ez ak alól való tisztázá

esen váratlanul küllyet Magyarország be a Népszövetség pelt oldalból áll. má Kánya külügymi- emlékirat bevezetés mutatást közöl a ju- meidensekről és ál- leggü zaklatásokról. is szól a jelentés, y a magyar kormány láv kormányának ered gyhogy a magyar volt a Népszövetség-

Barthou francia kül- gel 7.50-kor oda ér- vetség ma megnyiló szszágot képviselje. A Népszövetség ta- lótti magánjellegű gnak a jugoszláv- tént állítólagos in- atos beadványának zelebbi ülészakra tica jugoszláv dele- a történt, aki ki- anyának nem volt rvarország kérésé-

ülügyminiszter két z egyik: mikor tör- szban felhozott el- s a másik: mikor ányának utolsó de- ügyében Belgrad- hogy általános ér- nyoknak elegendő az ilyen panaszoz- ez lehetséges.

Tókatasztrófa an - hat ha- nc sebesülte

Az Ile de France enyén a fontaineb- anyarodójában ha- g történt. Eric Lau- 180 kilométer se- versenyző elvesz- elette s a nézők so- utóján. Hat sne- neghalt s mintegy ültek. Az autó a rohant és teljesen zyzót elve emelték lól, de este a kör- dett. Több sebesült yes.

Súlyos autó- zott a ploesti uton

Tegnap délután su- történt Ploesti kö- kál és gyermekek- ó hat kilométerre fordult. A felborult e az autó utasait, s, egy asszony, egy s még három utas A város határa- rak rá a felborult e ploesti mentőket súlyos sebesülteket kórházba, míg az ak könnyebben sé- a rendőrségre.

bl köderült, hogy a mu és a Romana. Elmondotta a kilométeres sebes- országoton, amikor átszaladt az autó ni az állatokat és nsulyt veszve az hallgatták az autó megerősítették a

v. és Lapkásé 14. Baron L. Pop 14. 9-77.

irat

Taxa postala pláté in num. No. 224713-929. Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Cluj, Str. Baron L. Pop 14. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, évre 600, egészévre 1200 lei. Földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 28 dol- letések díjazásá szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági újdonság egyetlen napilapja. Cik- keink utánnomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Késiratok megörvését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánosi Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hás- szegi Ernő, Str. Matei Mills 7.
Csütörtök, 1934 május 17.
5694. ÉV XVII. ÉVF. SZIVAN 3. 108 SZÁM.

Leszerelési játék felnőtt gyermekeknek

Még szegény jó Wilsonnak, a jelenlegi térkép egyik megteremtőjének idejéből tudjuk, hogy Amerikában nem hívei az emberek a hadseregnek.

Ameriká a korlátlan lehetőségek és a békepolitika hazája.

Amerika legfejlebb csak azért háboruzik, hogy békét teremtsen, így volt ez a nagy világháborúban is.

Hiszen Amerika is jelen volt, sőt, mint nagy gyámolító volt jelen a Népszövetség és a leszerelési konferencia meg- születésénél.

Wilson öröksége az eszme volt, utódaié a végrehajtás.

Az utódok pedig továbbfolytatták a nagy művet és 1934-ben, mint azt ameri- kai lapok jelentik, már-már el is érte a tetőfokát a békepolitika gyakorlati fejlő- dése.

Háborús játékokat rendezett az ameri- kai hajóhad, nyilván nem azért, hogy szórakoztassa egy kicsit az unatkozó ame- rikai gyermekeket.

Ez a játék nagyon érdekes játék volt. Százfennegy hadihajócska, 354 repülő gép, 40.000 tengerészruhába öltözött kí- fiú és több ezer főnyi szárazföldi ten- gerészfiúcska vet részt ezeken a játéko- kon, melyek hat napon át tartottak.

A játékok eredménye az a megállapi- tás, hogyha a játék nem jálós lett volna, hanem véresen komoly válóság, akkor a hajók fele elsüllyedt volna és a 40.000 tengerészből is a tenger mélyére süllyedt volna 20.000.

Érdekes játékot tanultak a hat nap alatt a nagy amerikai gyermekek.

Például megtanulták, hogy nagyon jó orvász léghajókat, mint repülőgépkötö- ket használni.

Egy óriás léghajó 34 kis repülőgépec- ket visz fel a magasba és az ügyes kis masinák nagyszerűen tudnak bombics- kákat hajtani kis játékhajócskákra.

Ezek a repülőgépecskék és hajócskák most megmutatták a japán bácsiknak és néniüknek, hogy azért mert Amerikában békéről prédikálnak, nem kell mingyárt azt hinni, hogy szabad garázdálkodni a gyapotpiacokon és miégyebeken.

Nagyszerű játék volt! Tanulságos és nevelő hatású. Szegény Wilson ha élt volna, hogy örült volna a kis unokák ügyességének! Ember lesz belőlük, akár- ki meglássa!

Angol válasz a náci vérvád- mesékre

Nemrég közöltük, hogy Julius Strei- cher, a német nemzeti szocialista párt egyik vezetője, a Stürmer című folyóirat legújabb számát a „rituális gyilkosságok” smertetésének szentelte.

Streicher összegyűjtötte az összes vér- vádakat, amelyeket a rómaiak óta a zsi- dók ellen emeltek és mint igaz történe- teket beszéli el őket.

Ezzel kapcsolatban a legelőkelőbb an- gol ujság, a londoni Times május 11-ki számában levelet közöl, melynek írójá idézi azt a tiltakozó nyilatkozatot, melyet 1912-ben írt alá és közölt a Timesben a canterburyi és a yorki érsek, valamint a westminsteri katolikus bíboros érsek.

A nyilatkozat többek között ezeket mondta:

— A vérvád a fekete mágia korának maradványa, kegyetlen és teljesen alap- talan rágalom a zsidóság ellen.

Más vallási kisebbségek is áldozatul estek már ennek: így az őskeresztények, a quakerek és a Kínában dolgozó ke- resztény misszionáriusok.

Minden kor és minden vallás legjobb- jai utasították vissza ezt a vádat.

A pápák, a reformáció alapítói, a mo- hamedán kalifák, minden ország legjobb államférfiúja és az európai tudomány nagy központi intézetei cáfolták meg sok- szor ezeket a vádakat...

A lelkiismeretlen vádaskodások sok-

Sándor jugoszláv király nem kíván mást mint békét

A jugoszláv király nyilatkozata a Manchester Guardiannak

London, május 16. A Manchester Guar- dian interjúval közöl Sándor jugoszláv ki- rályal, aki kijelenti, hogy nem kíván mást, mint a békét. A király hangsúlyoz- ta a Balkán-paktum békéltető értékét, ahol a balkáni népek a nagyhatalmak előtt jártak az általános megértés művé- nek alkotó munkájában. Akármilyen tá- madás valamelyik balkánállam ellen, jel- adás lenne a többi számára, hogy meg-

tegye a védelmi intézkedéseket. Nem kí- vánunk forróbban semmi mást, mint Bul- gária és Albánia hozzácsatlakozását a paktumhoz, amely létre fogja hozni a Balkánt a balkáni államok számára bár- milyen külső beleegyezés nélkül. Másik fő elfoglaltságunk megnyerni Bulgariát a kisantantnak és mindent el fogunk kö- vetni, hogy ezt elérjük.

Rövidesen megindulnak a béke- tárgyalások is Hedzsász és Yemen között

London, május 16. Angol irányadó körökben meglepéssel fogadták az arabiai fegyverszünet hírért. Hivatalos helyről napokkal ezelőtt már azt a ta- nácsot adták Ibn Saud hedzsászi ki- rálynak, hogy ne rendelje el hadsere- gének további előnyomulását jemeni területen Saana, a főváros irányába, mert a hegyi nehéz terep és a jeme- niek erősen kiépített állásai miatt ez a vállalkozás kudarcra végződhetik.

Londonban valószínűnek tartják, hogy a béketárgyalások is rövidesen megin- dulnak s ha Hedzsász visszakapja két régi tartományát, ki fogja üríteni a megszállott területeket s Hodeida ki- kötővárost is. A fegyverszünet hírére több hedzsászi városban ünnepeket rendeztek, örömtüzeket gyújtottak s a király élelmiszereket osztatott szét a lakosság között.

Fellendülést vár Amerika a terméskatasztrófától

Washington, május 17. A középnyugati államokban vasárnap megeredt az eső, a mely, ha gyengén is, de egész nap tar- tott. Az első jótékony hatással volt a ter- mésre, amelyet a szárazság és a homok- vihar pusztulással fenyegetett.

A öbri államokban azonban a száraz- ság változatlanul tart tovább. A porvi- har továbbvonul és előnti az Atlanti óce- án mellett fekvő keleti államokat. A déli államokban a szárazság pusztít és elpusz- titja a gyapotültetvényeket. A földműve- lési minisztérium becslése szerint az idei termés 20 millió bushellel kevesebb lesz.

Érdekes, hogy az amerikai gabonakeres- kedők körében az a meggyőződés alakult ki, hogy a erméskatasztrófa megtörte a gazdasági válság erejét. Egy dollár és 25 centes buzaárat várnak 450 millió bus- hel termék mellett és a buza ezen az al-apon sokkal többet jövedelmez a gazdák- nak, mint a 200 millió bushellel nagyobb

75 centes ár mellett. Wallace földművelésügyi miniszter be- szédet mondott, amelyben éles támadást intézett az argentinai kormány ellen, a melyet felelőssé tett a londoni buzaérte- kezet meghiusulásáért. Figyelmeztette Argentínát, hogy Amerika a rendelkezé- sére álló buzakeresletekkel fel tudja ven- ni a harcot a világ bármely más nemze- tével.

Ujabb jelentés szerint az amerikai kö- zépnyugati államokban a terméskilátáso- kat a tovább tartó hőség és szárazság mi- nimálisra szállítja le.

Párizs, május 17. Moszkvai jelentés szerint Oroszország nem használja ki a számára megállapított buzakiviteli kvó- tát, mert exportra nem maradt elég bu- zája. A különbözetet Argentína szeretné magának megszerezni, tekintettel arra, hogy ott még bőségesen vannak régi bu- zakészletek.

szor uszították a tudatlan tömegeket me- rényletekre és megszárlásokra, hogy zsidó embertársaik vérével szennyezzék be ma- gukat.

Eddig az angol sajtó. És eddig a civilizált emberek véle- ménye.

Am mit használ mindez egy Julius Streicher korlátoltságával és ama töme- gek nivótlanágával szemben, amelyek- hez ezek a rágalmak szólnak.

A fekete mágia korszaka hiába mulott el: ennek szellemét a barna mágia teljes

egészében restaurálta, sőt modern bar- barizmussal, német „nemzeti” sötétsé- gel telítette meg.

Ami pedig a lelkiismeretlenséget illeti, ez a kifejezés egy kissé tulzolt a Times cikkírója részéről.

Lélekről és ezzel kapcsolatban lelki- ismeretről a náci-világ szemlélet hordozói val kapcsolatban nem lehet szó.

Az ő uralmuk ab ovo a lelkielenség uralma és a Lélek elbukásának tragikus valóságát jelentik az európai civilizáció történetében.

Ma csütörtöktől ROYAL Mozgóban Premier. „AZ ÁLARCOS ORVOS” főszerepben BORIS KARLOFF JACK HOLT

VILÁG TÜKRE

Az amerikai poreső

A közelmúlt napokban — mint azt az Uj Kelet is közölte — az amerikai államok nyugati részein heves homok- viharok dultak, amelyek súlyos esá- pást jelentettek a buzatermelésre. Er- ről a témáról írják nekünk a követke- ző érdekes cikkeket:

Április végén Roosevelt kormánya közzétette agrár-programját. Aki is- meri az amerikai viszonyokat tudja, hogy milyen nehéz feladatra vállalko- zott. Mezőgazdasági programjának egyik főpontja ugyanis, hogy a homo- kot átváltoztatja erdősegekre és bevet- hető területekre. Ezzel egyidejűleg re- formálni akarja az eddigi állattenyész- tési módszereket, vagyis az istállóban való etetés helyett a külterjes mezőn való legeltetést akarja meghonosítani. A cowboy és a covgirl a „vadnyuga- ton” Uj-Mexikóban és Kaliforniában ismét régi vidám életüket folytathat- ják. Megszámlálhatatlan állatesordák jönnek majd ki a nagy térségekre és óriási számban fognak megint a for- rásokhoz rohanni. A tegnapelőtti ame- rikai mezőgazdasági életet akarja az elnök felújítani.

Az amerikai sajtó az utóbbi idők- ben sokat irt az Egyesült Államok si- vatagjairól. Hatalmas zónák, egész ál- lamok az Unió földterületének egy negyede irtó sivatag. A Carnegie inté- zet külön laboratóriumban tudományo- san foglalkozik a problémával, hogy hogyan lehetne termékenyvé tenni ezeket a sivatag földeket. A probléma egyébként ősrégi és nem szorítkozik Amerikára. A régi világban is voltak szikkadt, alig benépesített zónák, am- ket már Herodotos ismert, kő és szik- lás területek, homokszikok, sópusztasá- gok, steppek. Tudjuk, hogy Babilónia és Ninive városa ellen valósággal had- járatot viselt a homok. Virágozó biro- dalmakat temetett el, az emberek elől elmarta valósággal az állatállományt azzal, hogy a kétségbeejtő forrósággal és porfelhőkkel a világ minden tájára kergette a szerencsétlen állatokat. A világ más részeiben gigászi harcok foly- tak a fü és a pusztaság között, más- helyütt viszont a pusztaság gyűrűi visszamaradtak a mithoszi időkől nap- jainkra. Egészségtelen klímákról egész néprajok törtek elő, Ázsia belső részé- ből azért, mert a vizüket elmarta a ha- mok. A hunok így kerültek be Euró- pába. Dél-Afrikában 1920-ban egy vizs- gáló expedíció indult Franciaországból hogy kivizsgálja az ottani homokot. Az egyik jelentésben pedig ezt olvassuk: „Az egyszerű igazság elég borzalmas. A következtetés pedig, hogy a nagy délafrikai területeket homok árasztja el és aligha lehet majd benépesíteni.”

Amerikában erozióznak nevezik az ember és a vegetáció esküdt ellensé- gét, a homokot. Valósággal kilugozza a föld felületét, sem a napnak, sem a víznek nem juttat szerepet, valami vé- geláthatatlan és kimondhatatlan sivár- ság terpeszkedik az ilyen vidéken. A parti eroziókon ismeretekes nálunk is, különösen egyes tengerpartok hosszú sávjain. Libia dombjai ilyenek. Ha egy hosszabb zónán nem jelentkezik eső és a vegetáció elpusztul, később csapadé- kos idő esetén sem lehet számítani gyors regenerációra. Tudjuk az ókor történetéből, hogy Meroisban egy időben virágozó szőlőtermelés és kerté- szet pompázott, mégis egy-két év ho- mokviharai ezeket is elpusztította. Pa-

lesztinában a Holt-tenger és Utah államban a nagy sótavak szomorú emlékei a katasztrófális időknek.

Ugyanazzal a hatalmas energiával amivel a palesztinai chalucok rendezik a mezőgazdaság számára a sivatárságokat már kísérleteztek Amerikában. És pedig a Navajo földön 25 ezer négyzetmérföld területen. Hetezer embert telepítettek 1869-ben ezen a földrészen és magukra hagyták, hogy dolgozzanak és fejlődjenek. 1930-ban a hétezer emberből már 42 ezer lélek volt. Ez nem annyira meglepő, mint az a körülmény, hogy állatállományuk összehasonlíthatatlanul nagyobb arányban szaporodott, vagyis kemény munkával dacolni tudtak az elemekkel és kecskék és juhok óriási számát tenyésztették, amiből elég szépen meg tudnak élni. Mindazonáltal küzdeniük kell a porfelhőkkel, amelyek végigvonulnak a nyári hónapokban földjükön. A katasztrófa évein is valahogyan át tudták vergődni. Abban áll ezen a helyen a katasztrófa, hogy hirtelen esők keletkeznek, a folyók medrei megdagadnak, kilépnek és magukkal viszik a nehéz munkával megművelt földeket.

Dél-Afrikában hasonló helyzet volt, amikor 1909-ben Kenya államban megindult a porfelhők veszedelme. Kitűnő farmokon dolgozott itt a nép, elsőrendű állattenyésztést űzött, de 1930-ban már nem volt egyetlen major, egyetlen szarvasmarha azon a vidéken, minden kipusztult, állat és ember fejvesztetten menekült a forró homokfelhők elől, nyugodtabb tájakra. Ugyanez történt a Saint Simon völgyekben, Dél-Arizónában, ahol 25 év leforgása alatt a gazdag szarvasmarha és juhtenyésztő kiesiny országból pusztaság lett. Oklahamában hat és félmillió hektár megművelt föld 1930-ban teljesen elértéktelenedett. Másfél millió ma is olyan állapotban van, hogy nem lehet újra megművelni. Roosevelt elnök most azon dolgozik, hogy ellenőrző intézkedéseket állítson fel, amelyeknek az lesz a feladata, hogy kinyomozzák, melyek azok a földek, amiket érdemes lesz újra művelni. Az eddigi agrárpolitika ugyanis ebben a tekintetben hibákat és hanyagságokat követett el, az új amerikai rezsim ennek végét akar vetni.

A sivatagok visszanyerése a termelés számára a legnehezebb mezőgazdasági feladatok egyike. A háború előtt II. Abbas Hilmi a bibliai sivatagot akarta termékenyíteni. De sem édesvízi csatornázás, sem öntöző árkok nem használtak. Mélyen a földbe kellett ásni és ki kellett számítani, melyek azok a területek, amik nem mentek menthetlenül tönkre.

H I A

butorait

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZEKELY és RETI

Butorgyár R. T.
Tárgu-Mures, Bucuresti, Brasov.

SELECT

A SPANYOL KÖLYÖK szenzációs vigjáték, mely mindenütt óriási sikerrel futott, EDDIE CANTOR és a legszebb GOLDWYN-GIRLS Pompás rendezés! Csodás revü-jelenetek!

URANIA

A REJTÉLYES HAJÓ rendkívül izgalmas kalandorfilm rendezte és főszerepben HARRY PIÉL Monopol Filmcentrál

A Jewish Agency exekutívje meghirdette a harcot a palesztinai kormány szűkkeblű bevándorlási politikája ellen

Az exekutive rámutat azokra a hátrányokra és károokra, amelyek a redukált munkásbevándorlási kvótából származnak a zsidó nemzeti otthon fejlődésére

Jeruzsálem, május 16. A Jewish Agency exekutívje a legutóbbi munkás-bevándorlási kvóta kapcsán az alábbi nyilatkozatot tette közzé:

„A Jewish Agency exekutívje szükségesnek tartja, hogy állásfoglalását a kormány által megszavazott certifikát-kvótával szemben a nyilvánosság tudomására hozza. Az exekutív a kormány azon intézkedésében, mely 5600-ban állapította meg az új certifikátok számát, egy olyan politikának a folytatását látja, amely ma, amikor az ország befogadóképessége egyre szűkebb és a munkáskereslet egyre feszültebbé válik — a bevándorlási korlátozásával a zsidó gazdasági pozíciók megrövidítéséhez vezet és súlyosan hátráltatja a Zsidó Nemzeti Otthon egészséges fejlődését.

Gazdasági fellendülés és nagy munkáshiány az egész országban

Az utóbbi két esztendőben nagy gazdasági fellendülés színhelye volt Palesztina. A német zsidóság helyzetének megrendülése és az egész világra gyakorolt kihatása arra a felismerésre vezette a zsidó tömegeket, hogy

egyedül Palesztina nyújthat biztos egzisztenciát számukra.

Ennek megfelelően nagyarányú tőke-bevándorlás indult meg Palesztinába és a különböző befektetések folytán nagy fellendülésnek indult az építkezés, a mezőgazdaság és az ipar. A kormány bevételei is nagymértékben növekedtek és a kincstár mintegy egymillió font költségtérítési felteletet mutathat fel. Ugyanebben az időben, amit azt a kormány is többször kifejezésre juttatta, nagy munkáshiány lépett fel az országban, különösen a mezőgazdaságban, ami lehetetlenné tette, hogy a zsidó narancs-ültetvények és a nagyszámú földművelőtelepek a szükséges munkásokat beszerezzék.

Az ipar is súlyosan érzi a munkások hiányát. Maguk a nagyvállalatok, mint a Rubenberg-művek, a Palestine Potash Comp. és a Nescher cementgyár, is súlyos nehézségekkel küzdenek a szükséges munkások előteremtése körül. Mind ez világosan mutatja, hogy az elmúlt fél-évre megszavazott munkascertifikátok távolról sem felelnek meg a tényleges szükségleteknek és súlyos aránytalanságban állottak az ország egyre növekedő befogadóképességével.

A bevándorlás

Igaz, hogy a palesztinai bevándorlás az utóbbi három évben erősen növekedett. A különböző kategóriájú bevándorlók száma hozzátartozóikkal együtt 1931-ben 4000-re, 1932-ben 10.000-re, 1933-ban 28.000-re rugott. Palesztina gazdasági fejlődése azonban sokkal nagyobb mértékű, semhogy egy ilyen bevándorlás még az országban maradt és utólagos letelepedésre engedélyezett turistákkal együtt is meg tudjon felelni a tényleges szűk szükségleteknek és követelményeknek.

Az utóbbi három esztendőben a munkásbevándorlási kvóta egy szűknyomán állott és mélyen alul maradt a Jewish Agency minimális követelésein. A megszavazott certifikátok száma 1933 áprilisában 5500, 1933 októberében 5500 és 1934 áprilisában 5600 volt.

A Jewish Agency sehogy sem tudja összeegyeztetni a bevándorlási kvótával a kormány által megadott határolt területtel, melyek szerint a kormány az ország befogadóképessége alapján kell, hogy szabályozza a bevándorlást. Ez az alapvető nemcsak azt jelenti, hogy a bevándorlás nem lépheti túl

ennek a befogadóképességnek a határait, hanem azt is, hogy annak teljes mértékéig kell szabadá tenni a zsidó bevándorlást. Ezzel szemben ez a korlátozó politika súlyosan veszélyezteti a Zsidó Nemzeti Otthon strukturáját és azokat a gazdasági pozíciókat, melyeket nagy erőfeszítések és áldozatok árán vívott ki Palesztinában a zsidóság.

A tarthatatlan munkáviszonyok

A munkásbevándorlás megszigorítása következtében az építkezésekben hihetetlenül felemelkedtek a munkabérek, ami teljesen felborította az investálási számításokat és a gazdasági színvonalnál jóval nagyobb tökélet emészt fel. A munkások a mezőgazdaságból a jobb fizetést munkahelyekre mennek, a mezei munkára beállított munkások a városba vonulnak. A mezőgazdasági kolóniákban a szükségletek jól kevesebb munkaerő marad vizsgálja és az ültetvényeknek egy része megművelhetetlen marad. Ahhoz sem volt elegendő munkás, hogy az állami közmunkákban a zsidóknak juttatott részesedést ki lehetett volna használni. Igen fontos építkezési és telepítési tervek meghínsultak. Az ipar sem tud újabb befektetéseket és üzemenagyobbításokat eszközölni a kiszélesedett lakati piacok által nyújtott lehetőségek számára. Számos iparvállalat elvesztette szakmunkásait, mert az üzem nem tudott lépést tartani a rohamosan emelkedő munkabérekkel. A munkapiacon támadt hézagokat viszont bizonyos mértékben a zsidó vállalatoknál dolgozó arab munkások növelése és a szomszédos országok arab munkásainak illegális beszivárgása pótolja. A munkapiacon rendkívül feszült a helyzet. A munkások elhagyják munkahelyeiket a nagy kereslet folytán. A munkaadók kétségbe vannak esve, miután nem kaphatnak zsidó munkásokat.

A tőkebevándorlás

A kormány nem adott hivatalos felvilágosítást arról, hogy mi az oka annak a nagy aránytalanságnak, mely a Jewish Agency követelése és a kormány által megszavazott certifikát-kvóta között tántog. Ha kormány attól tart, hogy a tőkebevándorlás terén visszaesés fog bekövetkezni, úgy ez az aggodalom nélkülöz minden alapot. A diaszpóra zsidóságának jelenlegi helyzete bizonyossá teszi, hogy a tőkebevándorlás még sokáig fogja tartani magát.

Palesztinában ma is nagymennyiségű tőke van felhalmozva és rentabilis befektetéseket keresnek. A 130 ezer dunamra terjedő ültetvényes zóna kétharmada új ültetvényekből áll. Ugyanez a helyzet az

Meghalt Horovitz Ármin nagyszzebeni főrabbi

Sibiu-Nagyszzeben, május 16. Az erdélyi rabbikar egyik tekintélyes oszlopa dől ki az élők sorából. Folyó hó 14-én 44 éves papi működés után meghalt Horovitz Ármin nagyszzebeni főrabbi. Temetése folyó hó 15-én délután 3 órakor ment végbe nagy részvét mellett. A temetési szertartás a nagyszzebeni hitközség templomában vette kezdetét, ahol a város és a környék zsidóságán kívül a helyi testületek, egyházak és hatóságok reprezentánsai is megjelentek.

FÉLIX

gyógyfürdő

Oradea mellett

A világ legelőcsőbb gyógyfürdője! Csodás hatású természetes hévíz. Mindenféle rheumatikus bántalmak és női bajok ellen, csonttörések után páratlan gyógyhatású. Teljes panacea. Lakás, elsőrendű étkezés (diétikusan is) és gyógyfürdő. Május hóban napi 80 lejtől 160-ig. Junius hóban napi 90 lejtől 180-ig. Jul., aug.-ban napi 100 lejtől 220. Szigorú felügyelet alatt álló elsőrendű orth. kóser étterem. Egész éven át nyitva! Vasúti kedvezmény (50%) ebbe a fürdőbe egész éven át érvényes.

Építkezéseknél és az iparnál is. A Zsidó Nemzeti Otthon azonban egyedül a tőke-investálások által nem fog felépülni. Zsidó munka és zsidó tőke által létesített vállalatokban — egyedül ez biztosítja a Zsidó Nemzeti Otthon alapjait és egészséges fejlődését. Ez az elv Macdonald miniszterelnöknek dr. Weizmann Chaimhoz intézett levelében is határozott formában jut kifejezésre.

A Jewish Agency energiás állásfoglalása

A Jewish Agency természetesen nem mondhatja azt, hogy a munkapiacon mutatkozó lehetőségek megítélésében abszolút hiánytalanok voltak a megállapításai. Azt azonban nyugodtan állíthatja, hogy becsülései a munkapiacon eszközölt gondos vizsgálatra épültek. Faturál falura állapították meg a munkáskeresletet és az addó lehetőségeket. Ugyanezt tette az ipari vállalatoknál is. Ezek a vizsgálatok 20 ezer egy száz certifikát követelésére jogosították fel a Jewish Agencyt. A Jewish Agency sehogysem tudja elfogadni, hogy a legújabb certifikát-kvóta az ország befogadóképességének reális becsülése alapján lett megállapítva. Ebben a kvótában olyan intézkedést lát, amely a palesztinai zsidó fejlődés súlyosan hátráltatja és amely élesen szemben áll a mandátum szellemével, mely a kormány pozitív kötelességévé teszi a zsidó bevándorlás előmozdítását. A Jewish Agency nem tud és nem fog beleegyezni abba, hogy Palesztinában továbbra is munkáshiány uralkodjék és a zsidó kolonizáció kiálló szükségletei kielégítetlenül maradjanak olyan időben, amikor a diaszpórában az uttorok tízezrei égő türelmetlen soggel várják a pillanatot, hogy a zsidó nemzeti otthon építésének szolgálataiba szegődjenek. Miután a zsidó tömegek szüksége, hogy Palesztinában otthonra találjanak, nagyobb, mint valaha, a Jewish Agency köteles odaadni a mandatárius hatalom kötelességének megfelelően Palesztina tényleges befogadóképessége arányában tegye szabaddá a zsidó bevándorlást.

A jelenlegi kvótában világos bizonyítékát látja annak, hogy a mandatárius hatalom nem teljesíti ezen alapvető kötelességét.

Hog

Egy... Bucuresti... Kelet tud.) R... szul megy a... nagy adókat... kóktól még... hová tegyék... még azt sem... dagnak, hogy... ezektől eltek... jébe már kezd... nok ellenőrzé... A vagyon... vény historia... zeti parasztp... majd lorgáék... néhány nem... elsősorban B... len indította... keresztül. Ma... halottá nyilv... előtt megszav... megbuktak, a... tehát a fures... haláttalan szer...

Amikor a... parlamentben... mást licitálá... zolására, hog... hagyja. A li... eltorzította e... nek egészen k... tak. A törvén... bárki vagy... féntő nem ta... ellenőrzött m... értéket, hogy... feljelentőt ak... szankció, ha... aiatlan vol...

A furesa... furesa követ... szionista felj... lőnböző pont... foglalkozni a... kevésbé bees... gazdag ember... tyeen feljeler... gyonellenőrzé... ja a kiszem... hogy vagy... rezze.

A törvény... ben valakr... nem egészen... gyonnak tisz... sze egyharm... karestben él... akinek lapja... áilag minden... ez a „közíró”... össze a ráeső... tenn, telel... alakozása, h... egy delikven... tokat — ped... feljeleníti a... mely köteles... ha kiderül, E... de néha kide... egészen tiszt... lyenkor me... eistánk pár... ikvens zsiro... kát vág zseb... cselekről, am... nem tett fel... rámutat,

Ennek az... kent az, hog... Msnoilescu... néhány volt... ak kellett... őrző bizottsá... példál már... galat, és mé... megijesztette... hogy ennek... Fontosnál f... nulnak el a... letlenül ben... fiókaikban

Néhány h... ket irnak... esendőrség v... ellenőrzésérő... személyisége

Hogyan lehet vagyont keresni a vagyoneellenőrzési törvényen

Egy furcsa törvény furcsa rendelkezései. A „publicista”, aki a maga javára tudja kamatoztatni a törvény paragrafusait

Bucuresti-Bukarest, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Romániában mostanában rosz szul megy a gazdagoknak. Szarazsag van, nagy adokat nyögunk, krizis van, a bankoktól meg mindig félnek, nem tudják, hová tegyék a pénzüket, a devizarendelet meg azt sem engedi meg a szegény gazdagnak, hogy külföldre mehessen — mind ezektől eltekintve és mindezeknek tetejébe már kezdik komolyan venni a vagyonek ellenőrzéséről szóló törvényt.

A vagyonek ellenőrzéséről szóló törvény története ismeretes. Az első nemzeti parasztpárti kormány vetette fel, majd Iorgáék alatt kezdett érn, amikor néhány nemzeti parasztpárti politikus, elsősorban Boila Romulus professzor ellen indítottak hajszát, mert személyen keresztül Maniut szerették volna erkölcsi halottá nyilvánítani. A jorgisták meg mielőtt megszavazhatták volna a törvényt, megbuktak. A Vaida-kormányra hárult tehát a furcsa törvény megszavazásának halátlan szerepe.

Egy furcsa törvény furcsa rendelkezései

Amikor a törvény vitája megindult a parlamentben, mint ilyenkor szokás, egymást lecitálták tul a honatyák annak igazolására, hogy ez a törvény őket hidegen hagyja. A lecitálás természetesen kissé eltorzította ezt a furcsa újszülöttet, melynek egészen különleges jogokat biztosítottak. A törvény szerint bárki kérheti, hogy bárki vagyonát ellenőrizhessék. A feljelentő nem tartozik felelősséggel, sőt az ellenőrzött maga köteles fizetni a szakértőket, hogy felbeesüljék a vagyonát. A feljelentőt akkor sem érheti semmiféle szankció, ha kiderül, hogy feljelentése alaptalan volt.

Hogyan lehet vagyont keresni a vagyoneellenőrzési törvényen

A furcsa törvény kitermelte a maga furcsa következményeit. Néhány professzionista feljelentő tünt fel az ország különböző pontjain és iparszerűleg kezdtek foglalkozni azzal, hogy becsületes, vagy kevésbé becsületes, gazdag, vagy kevesebb gazdag embereket feljelijenek. És egy ilyen feljelentés elég ahhoz, hogy a vagyoneellenőrző bizottság felelősségre vonja a kiszemeltet, aki igazolni köteles, hogy vagyonát egyenes és tiszta uton szereze.

A törvény azt is előírja, hogy amennyiben valakiről kiderül, hogy vagyonát nem egészen szabályosan gyűjtötte, a vagyonnak tisztességtelen uton gyűjtött része egyharmadát a feljelentő kapja. Bukarestben él egy állítólagos publicista, akinek lapja időről időre megjelenik — átlag minden három hónapban egyszer — az a „közíró” már egész vagyont gyűjtött össze a riaszó egyharmadokból. Irodát tart tenn, telefonja és titkára van és az a foglalkozása, hogy kiszemel magának egy-egy delikvenst, összegyűjti ellene az adatokat — pedig ez nem is kötelező — és feljelijenti a vagyoneellenőrző bizottságnál, mely köteles a vizsgálatot lefolytatni. Néha kiderül, hogy a feljelentés alaptalan, de néha kiderül, hogy a feljelentett sem egészen tiszta uton jutott vagyonehoz. Ilyenkor megtörténik, hogy a mi publicistánk pár százezer lejt, vagy ha a delikvens zsirosabb falat, egy-két milliócskát vág zsebre. Nem is szólva azokról az esetekről, amikor a visszavont, vagy meg nem tett feljelentésért kapja meg honoráriumát.

Ennek az újságírónak „érdeme” egyébként az, hogy olyan embereknek, mint Manoiilescu, Argetolanu, Iunian és még néhány volt miniszternek és államtitkárnak kellett megjelenniök a vagyoneellenőrző bizottság előtt. Manoiilescu ügyében például már több hónapja folyik a vizsgálat, és még ma nincs döntés. Ez aztán megijesztette az embereket. Kiderült, hogy ennek a törvénynek fele sem tréfa. Fontosnál fontosabb személyiségek vonulnak el a bizottság előtt, mely kiméletlenül benyulál a zsebüke, kotorász fiókjaikban és szekrényeikben.

Dumitrescu tábornok a törvény hálójában

Néhány hét óta a lapok hasábos cikkeket írnak Dumitrescu generálisnak, a csendőrség volt parancsnokának vagyoneellenőrzéséről. Ezt az egykor hatalmas személyiséget ma már valóságos sárten-

gere veszi körül a vádaknak. A tábornokot is az említett újságíró jelentette fel. Egy társaságban, a CAPSA-ban, együtt ült a hírhedtő vált feljelentő több politikussal.

— Hallom, hogy a tábornoknak illegális vagyont tizmillió lejre értékeli — mondotta valaki a feljelentőnek. Ha szerencsése van, jó kis summa üti meg a markát.

— Hm, majd meglátjuk.

Dumitrescu tábornok édesapja Puiu Dumitrescunak, a király volt és véglegesen Párizsba költözött magántitkárnak. És ugyanaz a Dumitrescu tábornok, aki miatt 1933 januárjában Maniunak le kellett mondania, Ki mert volna akkoriban egy szót szólni, vagy irni ellene.

A vagyoneellenőrzési törvény még nála is nagyobb ur ...

Sulyos antiszemita zavargások Lengyelországban

A nemzeti radikálisok csapatai rombolásokkal és rendzavarással kezdtek meg működésüket

Varsó, május 16. Lengyelországban újra megindultak az antiszemita zavargások. A különböző zsidó lakta városokban sulyos excessusokra került sor és a zsidó lakosság körében egyre nagyobb nyugtalanság uralkodik. A legújabb lengyelországi antiszemita kilyen gésekről a Manchester Guardian varsói tudósítója a következőket írja:

„A nemzeti radikálisok, az új antiszemita párt aktivitása gyorsan fejlődik Lengyelországban és hovatovább veszélyeztetni kezdi a zsidók biztonságát az országban. Lengyelország május harmadikán nemzeti ünnepet ült az első demokratikus lengyel alkotmány emlékére: a nemzeti radikálisok zsidóellenes tüntetésekre használták fel majd valamennyi nagyobb városban s a kisebb városok egy részében is. Nagyon sok zsidót megverték. A napi tevékenységük botrányos jellemtel kezdődött a lodzi székesegyházban, egy híres lengyel püspök által celebrált mise alatt. A nemzeti radikálisok ekkor jelentek meg először nyilvánosan új, világosszürke egyenruhájukban. Egyenruhában való megjelenésük heves felháborodást keltett. Sem a hely, sem a magas méltóságok jelenléte nem riasztotta vissza őket. A püspök felszólította őket, hogy hagyják el a templomot. Vonakodtak a felszólításnak eleget tenni, amíg a rendőrség meg nem érkezett. Sokat közülük letartóztattak. Másik részük, egy tömegben menetelt végig Lodz ucaim, zsidókat bántalmazva és aldozataikat néha egészen lakásukig üldözve. Sok zsidó háznak az ablakát bevették. A lodzi események híre hamar eljutott Varsóba és az ország más részeibe, ahol ha-

sonló zsidóellenes tüntetések robbantak ki. Varsóban is ezuttal jelentek meg először az új párt tagjai egyenruhában. Az ucaikon meneteltek végig s rögtön hangosan kiáltozták: Le a zsidókkal! Vilnában, ahol a zsidókat már május elsején megtámadták, ezek a támadások még erősebben megismétlődtek. A vilnai egyetem hallgatói is résztvettek a tüntetésben. A dékán vonakodott az ügyben vizsgálatot indítani és a tetteseket megbüntetni. A rendőrség számos letartóztatást fognaosított. Számos zsidó sulyosan megsebesült Laskóban, Lodz közelében, hol a új párt hasonló tüntetést rendezett és többfelől nyugtalanító hírek érkeznek. A nemzeti radikálisok pártjának programja hasonló a német horogkereszthez, de területi revíziót követel Lengyelország javára; többek közt például német Felsősziléziára is igényt tart.

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint pénteken újabb antiszemita kilyengeseket rendeztek a nemzeti radikálisok romharcapatai. Varsóban számos zsidó járókelt sulyosan inzultáltak és botokkal vertek meg. Este betörték a Bagatella nevü kávéházba, ahonnan kikergették, majd megverték a zsidó vendégeket. Egy zsidó gyümölcs és cukorüzletet szétromboltak és a raktáron levő árut megsemmisítették.

A zavargások ügyében tegnap Mendelson zsidó sejm-képviselő felkereste Pierracki belügyminisztert és a Zsidó Parlament Klub nevében szigorú intézkedéseket követelt, amit a belügyminiszter meg is ígért. A lengyel kormány általános tilalmat akar kibocsátani az egyenruhaviselés ellen és mindenek előtt betiltja a radikális nacionalisták uniformisának viselését.

Hat évig viaskodott a törvényvel egy szatmári család, hogy ne kelljen kétszer kifizetni egy ötvenezer lejes váltót

Mikor kell még egyszer megfizetni a már kifizetett váltó értékét

Satunare-Szatmár, május 17. (Az Uj Kelet tud.) Nem mindennapi érdekességü és régóta szenvedélyekkel fűtöten huzódó, bonyolult váltó perben hozott ítéletet a szatmári törvényszék, dr. Erdős-Hansa tanósa.

Még a boldog bópényk világban 1927-ben történt, hogy az egyik helybeli nagy fásceg vezető tisztviselője (Bikszádi Fapápar Rt.) Winkler Lajos állásából kilépve elszámolt a céggel és az elszámolás következtében 50 ezer lejre adós maradványt, erről édesanyja és öccse aláírásával váltót adott. A váltó értékét több részletben egyenlítették ki a cég jogtanácsosánál. Mikor azonban az utolsó részletet kifizették, a jogtanácsos nem találta a váltót, kijelentette, hogy valószínűleg a cégnél van, vagy elkallódott és így egy levelet

adott, mely szerint a váltó értéke ki van egyenlítve és így az, bárhol található, semmisnek tekintendő.

1929-ben a szatmári járásbírószágon váltó keresletet nyújt be egy helybeli ügyvéd, dr. Hadady Lajos, amellyel 50 ezer lejt erejéig perli fent nevezett Winklert, aki köztlen külföldre távozott, valamint ennek öccsét, egy itteni bank osztályfőnökét és annak édesanyját. Nevezettek váltóki fogással éltek, arra hivatkoztak, hogy ők életükben egyetlen váltót irtak alá, melyet a fásceg jogtanácsosánál ki is egyenlítették és így a felperesi ügyvéd által peresített váltó csakis ezzel lehet azonos és mivel annak értéke ki van egyenlítve, kérték a váltókereset elutasítását.

Hiába volt azonban minden harc, bi-

zonyítás, fellebbezés a törvényszék és felülvizsgálati kérelem a táblához, végig jogerősen elbuktatták a pert azon váltójogi szabály értelmében, hogy a váltó hi telező ellen a fizetés ténye csak akkor érvényesíthető, ha fizetés a mindenkori váltó birtokos kezéhez történt, harmadik személlyel szemben azonban nem. Már pedig adósok védekezése szerint is felperesi ügyvéd egy harmadik személy. A fizetés nem az ő kezéhez történt, és így adósoknak még egyszer fizetni kell. Ráadásul persze az is megtörtént, hogy a míg a per minden fórumot megjárt, a követelés kamatokkal és költségekkel együtt jóval százezer lejen felül összegre nőtt.

Az adósok azonban még sem nyugodtak bele abba, hogy a már kifizetett váltó alapján még egyszer fizessenek ilyen horribilis összeget és így Simon Ignác helybeli ügyvéd utján perújítási keresettel támadták meg a már jogerőre emelkedett ítéletet. Egyben ismeretlen tettesek ellen büntető feljelentést tettek az ügyészségen a kifizetett váltó elmulasztása miatt. A váltó értékét bírói letétbe tették, a végrehajtás elkerülése végett és a perújításban arra hivatkoztak, hogy harmadik személlyel szembe is érvényesíthető a váltó korábbi kifizetésének ténye, ha ez a harmadik személy rosszhiszemü, vagyis tudott arról, hogy a váltó már ki volt fizetve. A perújítás nem sikerült, a törvényszék úgy találta, hogy sem a való azonossága, sem felperesi ügyvéd rosszhiszemüége megnyugtató módon ninesen beigazolvás és így a perújítási keresetet elutasította.

Az alperesek azonban még most sem adták fel a harcot, újból felülvizsgálati kérelemmel támadták meg a törvényszék ezen ítéletét is s ennek már meg volt az eredménye. A tábla megsemmisítette a törvényszéknek a perújítási eljárásban hozott ítéletét és a törvényszék új eljárásra utasította. Ugyanis időközben a bünygyi feljelentés folytán lefolytatott vizsgálat során kiderült az, hogy a fáscegnek abban az időben volt egy igazgatója, Szirmai Árpád, aki a cég jogtanácsosától magához vette a kérdéses váltót a cég nevében, majd később magánál tartotta azzal az ürüggyel, hogy neki Winkler ellen állítólagos követelése lennének, majd mikor az igazgató is kilyépett a cégtől, ezt az 50.000 lejes váltót dr. Hadady leszámítottatta.

Beigazolódtott még az is, hogy az igazgató nevében ez az ügyvéd felszólítást intézett a váltó-adósokhoz, amikor aztán közölte lett vele, hogy ez a váltó már ki van egyenlítve és ezután számította ő le az 50.000 lejes váltót, 25.000 lejért. Ezek folytán az ügyészség vadíratot is adott ki nevezett igazgató ellen, a bünygyi eljárás a törvényszéken folyamatban is van. Ilyen stádiumban volt az ügy, amikor a tábla ítélt és az ügy új tárgyalás végett visszakerült a törvényszékhez. A törvényszék f. évi március 5. és április 30-án tárgyalta újból a perújítást, ezután hirdetett ma ítéletet, melyben a bünygyben és perújításban felmerült bizonyítékok alapján megállapítja, hogy felperes ügyvéd a váltó megszerzése alkalmával igenis tudott arról, hogy a váltó értéke ki van egyenlítve, hiszen különben miért vette és kapta meg az 50.000 lejes váltót 25.000 lejért, tehát Hadady rosszhiszemü harmadik személynek tekintendő és így a perújítási keresetnek a törvényszék helyt adott. Az összes előző ítéleteket megsemmisítette, a váltókeresetet elutasította, sőt felperes ügyvédet elmarasztalta a felmerült perköltségekben is. (f. m.)

Minden rendszerü TÖLTŐTOLLAT, a legkomplikáltabb töréseket is, javítjuk. Javított tollakat felfényezve, mint új tollat, kapja vissza. Régi hasznavehetetlen tollat becserejük, vagy kívánsága szerint átalakítjuk. Töltőtollak tisztítását, ujonnan polirozva 15 lejért vállalunk. Javítások garancia mellett történnek. FEHÉR árgépvállalat és töltőtolljavító műhely Cluj, Str. Reg. Maria 2. Telefon 11-09. Kérjük a címre ügyelmű!!!

SPORT

Az Olimpia CFR lesz ma ellenfele az Universitatea-nak a Román Kupáért

Cluj-Kolozsvár, május 16. (Az Uj Kelet tud.) A mára kitűzött Román Kupa mérkőzések közül Kolozsváron a szatmári Olimpia CFR—Universitatea mérkőzés kerül előtérbe. A szatmári csapat képességére jellemző, hogy csak az elmúlt napokban verte 3:1-re a Crisanat, egyébként a szatmári kerület bajnoka.

Az Olimpia CFR az alábbi összeállításban érkezett Kolozsvárra:

Baros, Abrudán—Szabó, Vajda I—Szeremj I—Rokosny, Huniade—Pop—Vajda II—Szeremj II—Matlisan.

Az U legjobb összeállításban szerepel.

Langenus vezeti a cseh-román világbajnoki mérkőzést

Rómából jelentik: A világbajnoki rendezőbizottság a május 27-én első forduló mérkőzéseinek vezetésére a következő bírákat küldte ki:

Csehszlovákia — Románia Langenus belga.

Olaszország—USA, Mexikó győztes Mercet francia.

Spanyolország—Brazília, Birlem német Magyarország—Egyiptom Barlassma olasz.

Ausztria—Franciaország Moosel holland.

Németország—Belgium Mattea olasz.

Argentína—Svédország Beranek osztrák.

Hollandia—Svájc Eklund svéd.

A Nemzeti Bajnokságot ma egyetlen mérkőzés lesz Nagyváradon a Gloria CFR—NAC csapatok között. A mérkőzést Czinczár Imre kolozsvári bíró vezeti.

Javul Sárosi állapota. Budapestről jelentik: Sárosi György sérülése nem bizonyult olyan súlyosnak, hogy kizárná részvételét a világbajnokságból. A sérülés két héten belül gyógyul. A magyar válogatott egyébként vasárnap utazik Nápolyba az egyiptomiak elleni mérkőzésre.

Az osztrák válogatott csapat öt napi üdülésre Bädenbe utazott.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egészvászonban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

KÖZGAZDASÁG

A szesz árát 10 lejjel, a pálinkáét 6 lejjel emelte a szeszmonopól

A bortermelők érdekeivel és költségvetési kérésekkel indokolja az áremelést a monopól igazgatósága

Bucuresti-Bukarest, május 16. (Az Uj Kelet tud.) A szeszmonopól igazgatósága a múlt hét szombatján rendeletet adott ki, mely május 14-től, hétfőtől kezdve lényegesen emeli a szeszárakat. A szesz ára a rendelet értelmében 10 lejjel, a pálinkáé 6 lejjel drágul.

A szeszárak emelése érthető meglepetést keltett a gazdasági élet minden vonalán. Még emlékeztetek Slavescu pénzügyminiszter ígéretei, mely lyel a monopolizált cikkek árának csökkentését jelentette be. Ugy látszik a pénzügyminiszter éppen a szesz árát illetően nem tartotta szükségesnek az ígéret beváltását.

A monopól igazgatóságának rendelete szerint május 14-től kezdődően a 40 fokos háziszesz (spirtilul casnie) ára 40 lej, üveg és csomagolás nélkül.

A pálinka, akár illatosított, akár nem 40 fokon 40 lej, 32 fokon 32 lej.

Az ipari célokat szolgáló szesz árát a következőkben állapította meg a monopól igazgatósága:

A likörgyártáshoz szükséges abszolút szesz literje 76 lej, 20.000 liternél magasabb rendelésnél 72 lej.

A sóborszesz, odol, carmol, stb. számára szállított szeszfélek ára 66 lej, 20.000 liternél magasabb mennyiségű rendelésnél 60 lej.

Ecetgyártáshoz szükséges szesz ára 56 lej.

Lakk és fényezési cikkek számára szükséges szeszfélek árát 30 lejjel állapítja meg az igazgatóság.

Orvosi célokra használt szesz (éter stb.) ára 25 lej.

Gyógyszerészeti cikkek gyártásához szükséges szesz ára 30 lej.

A denaturált szesz ára kórházak számára 28 lej.

Az állami laboratóriumok számára szállítandó szesz árát 30 lejjel állapították meg.

Mindenemű szeszárú után, mely exportra kerül, a törvény 65. paragrafusa értelmében a monopól hivatala 23 lej árát vesz. A tiszta alkohol exportját semmiféle szigorításnak nem vetik alá, a törvény 3. paragrafusának értelmében.

A fűtési célokat szolgáló denaturált szeszt 86 fokon 30 lejért szállítja a monopól. Asztalos és műasztalos műhelyek és gyárak számára denaturált szesz 95 fokon 30 lejjel fog kerülni.

Az importált szeszárú takszája literenként 65 lej.

Az új szeszárakra vonatkozólag Aureliu Ion Popescu, a szeszmonopól igazgatója nyilatkozott. Rámutatott arra, hogy az áremelésnél elsősorban bortermelők és a nem monopolizált italok termelőinek érdekeit vették figyelembe.

Szükség volt azonban az áremelésre költségvetési szempontból is, mert az elmúlt évben a monopól 720 millió lejt fizetett be az államkasszába és ezt az összeget 800 millióra akarja a monopól emelni.

A monopól vezérigazgatójának nyilatkozata nem nyugtatja meg a fogyasztókat, akiket váratlanul ért az áremelés kellemetlen meglepetése.

Állandó énekarunkba keresünk két basszistát

és jóhangú fiukat. Jelentkezés Weisz Izidor ortodox főkéntornáj Cluj, Str. Dubalarilor 3.

Tőzsde

Temesvár, május 16. Az esőzési hírek lenyomták az árakat. Buza tímisi (temesi) 470, torontáli 500, tengeri 230, árpa 270, zab 270, liszt 7.80—8 lej.

Külföldi gabonátörsdek

A budapesti terménytőzsde határidőpiacának zárójelentése. Buza májusra 11.—46—11.47, júniusra 11.20—11.21, rozs júniusra 7.12—7.13, tengeri júliusra 10.63—10.64 pengő.

Csikágó május 15. Buza máj. 85—, jul. 85.75, szept. 87.— cent. Tengeri május 46—, jul. 48.37, szept. 49.62 cent

Mennyi a világ nyersvastermelése?

A világ nyersvastermelése 1933-ban 48,645,000 t., az 1932. évi 39,244,000 tonnával szemben, ami egy 24 százalékos emelkedésnek felel meg. Az összes országok termelése jelentősen fellendült, kivéve Belgiumot és Luxemburgot. Az USA, amely a világ legnagyobb vastermelő állama, 1933-ban 13,645,000 tonnát termelt az 1932. évi 8,674,000 tonnával szemben, ami 58 százalékos többletet jelent. Egyébként az össztermelés 38 százalékat teszi ki. Következik a sorrendben Oroszország 7 millió tonnával 6,107,000 tonnával szemben. Franciaország 6,265,000 t. termelt 5,448,000 tonnával szemben. Németország 5 millió 125,000 tonnát termelt az 1932. évi 3,871,000 tonnával szemben. Anglia termelése 4,100,000 tonna volt 3,573,000 t. szemben. Belgium termelése az 1932. évi 2,739,000 tonnáról 2,705,000 t. esett. Következnek Japán, Luxemburg, India, Olaszország, Csehszlovákia, Lengyelország, Svédország. A jelzések alatt 1016 kg.-os tonna értendő. A nyersacél termelése 66,175,000 tonna volt az 1932. évi 49,836,000 t. szemben. Amerika kvótája az összmennyiség 36 százalékat tette ki, míg termelése 72 százalékkal emelkedett.

Földi Mihály: A esábitó.

A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgalmas mesészöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A esábitó” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

MEGHIVÓ

Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank R.-T., Cluj

alapszabályai 9—17. paragrafusai értelmében részvényesek f. év május 26-án d. u. 5 órakor az intézet Piața Unirii 29 sz. alatti helyiségében megtartandó rendezés évi közgyűlésére ezennel meghívja

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1933. üzletévről.
2. Az alapszabályok 10. paragrafusának módosítása.
3. Az 1933. december 31-i mérleg és eredményszámla jóváhagyása és a nyereség felosztása.
4. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok részére a felmentvény megadása.
5. Igazgatósági tagok választása 1 évi időtartamra.

6. Felügyelőbizottsági tagok választása 1 évi időtartamra és honoráriumuk megállapítása.

Felhívjuk a t. részvényesek figyelmét, hogy a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, akik az alapszabályok 13. paragrafusa értelmében legalább 6 nappal a közgyűlés megtartása előtt részvényeiket az intézetnél letétbe helyezik.

Cluj, 1934. május 12.

Az igazgatóság.

VAGYON

Mérlegszámla 1933 december 31-én

VAGYON		TEHER	
Készpénz, idegen pénznemek és követelésünk a Banca Națională a României-nél	7,720.416	Részvénytőke	10,000.000
Bankaiti követelések	7,489.434	Tartalékalap	3,010.606
Értékpapírok	—	Kétes követelések tartalékalapja	1,857.087
Leszámitolt váltók	—	Betétkönyvekre és folyószámlákra elhelyezett betétek	58,349.445
Folyószámla adósságok	—	Levelezőink követelése	129.873
Kezességek	1,085.000	Visszleszámitolt váltók a Banca Națională a României-nél	58,479.318
		Fel nem vett osztalékok	328.000
		Átmeneti tételek	103.555
		Kezességek	419.487
		Tiszta nyereség	226.919
			74,424.972
			74,424.972

Cluj, 1933 december 31-én

Az Igazgatóság.

A külföld

Bucuresti-B. Uj Kelet tud. Bukarestbe érvessz a nemzeti zottságának t esolatosan po terjedt el, ho szül a párt o után nénes me zetéség munk ahogyan a L Erdély néhár vitték. Ezt a az, hogy a fu jását az erdél viselte, míg hivatközással, ségtől. Ebből luziót vélték, vén a nemzet vezetének Ma tika tulsulyb kifejezést fog ségének.

Politikai kö hogy a Vaidá üresedő helyt gálni a pártv poviei Mihály ter veszi át a délyi szerveze zeti parasztp Dereptatea m amely koholm lemondásáról ról elterjedt h párt bukarest érdekes konte karesti táblál rium május 3 városi tanács időpontjának rendelet szeri vagy az új i igazolvánnyal igazolvánnyal hogy a fényk típusnál kötel mondja a kon si törvény a fényképes is előírja, a ren mazása pedig lasztások ered A bukaresti hatóan foglal párt belső üg hiszik, hogy a lyeek ma a pá nak, végül is Állítólag Vaid tanácskozásain natközölag m platformot.

Ismeretes, h na esedékes a évi részletek a pénz letébe di hitelezőkke nagyságára v rán nézeteltér A párizsi ron napon át folyt lezőkkel, Slave nap este hossza tatott Zauceam terrel, aki beh ményekről. Az rint a hitelezők venciója dacára kormány újabb latokat adtak mány most tar lenjavaslatokat. Illetékes kör den nehézség da egyezés és háro

A külföldi hitelezők nem fogadták el a román kormány közvetítő javaslatát

Dinu Bratianu nem gördít újabb akadályokat a kormány munkája elé?

Vaida Sándor marad a nemzeti parasztpárt erdélyi elnöke

Bucuresti-Bukarest, május 16. (Az Uj Kelet tud.) Vaida Sándor ma este Bukarestbe érkezett és holnap részt vesz a nemzeti parasztpárt vezérőrsi bizottságának tárgyalásain. Ezzel kapcsolatosan politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Vaida lemondani készül a párt erdélyi elnökségéről, miután nincs megelégedve a központi vezetőség munkájával és azzal a móddal, ahogyan a Lupu dr.-ral kötött fuziót Erdély néhány megyéjében keresztülvitték. Ezt a hírt megerősíteni látszott az, hogy a fuzió ünnepélyes proklamálását az erdélyi kereteket Maniu képviselte, míg Vaida, betegségére való hivatkozással, távol maradt az ünnepségtől. Ebből aztán sokan azt a konkluziót vették levonni, hogy a fuzió révén a nemzeti parasztpárt erdélyi szervezetének Maniu szárnya jutott politikai tulsúlyba és Vaida egyszer csak kifejezést fog adni előlőti elégedetlen ségének.

Nincs szó Vaida lemondásáról

Politikai körökben az a hír járta, hogy a Vaida lemondása folytán megüresedő helyre dr. Lupu fogja delegálni a pártvezetés, vagy pedig Popovici Mihály volt igazságügyminiszter veszi át a nemzeti parasztpárt erdélyi szervezetének elnökségét. A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dereptatea most kommünikét közöl, amely koholmányoknak minősíti a Vaida lemondásáról és Lupu dr. kinevezéséről elterjedt híreket. A nemzeti parasztpárt bukaresti tagozatának vezetői érdekes kontestációval fordultak a bukaresti táblához. A belügyminisztérium május 30-ra tűzte ki a bukaresti városi tanácsválasztást. A választás időpontjának megállapításáról szóló rendelet szerint a bukaresti választók vagy az új típusú személyazonossági igazolvánnyal, vagy pedig választói igazolvánnyal szavazhatnak, anélkül, hogy a fénykép bármelyik igazolvány-típusnál kötelező volna. Márpedig — mondja a kontestáció — a közigazgatási törvény a községi választásoknál a fényképes igazolványokat kötelezően előírja, a rendelet fentebbi megfogalmazása pedig azt célozza, hogy a választások eredményét meghamisítsák. A bukaresti lapok természetesen behatóan foglalkoznak a nemzeti parasztpárt belső ügyeivel. Beavatottak úgy hiszik, hogy azok az ellentétek, amelyek ma a pártban belül megnyilatkoznak, végül is ki fognak egyenlítődni. Állítólag Vaida és Mirto kolozsvári tanácskozásain már sikerült is erre vonatkozólag megtalálni a megfelelő platformot.

Még mindig nincs meg egyezés a külföldi hitelezőkkel

Ismeretes, hogy május 15-én lett volna esedékes a külföldi tartozások fél-évi részletének folyósítása. A kormány a pénzt letétbe helyezte, mert a külföldi hitelezőkkel a kifizetendő összeg nagyságára vonatkozó tárgyalások során nézeteltérések merültek fel.

A párizsi román delegáció tegnap egész napon át folytatta tanácskozásait a hitelezőkkel. Slavescu pénzügyminiszter tegnap este hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Zauceanu meghatalmazott miniszterrel, aki behatóan informálta a fejleményekről. Az Univerul értesülése szerint a hitelezők a francia kormány intervenciója dacára nem fogadták el a román kormány újabb javaslatait és ellenjavaslatokat adtak át Zauceanunak. A kormány most tanulmányozza ezeket az ellenjavaslatokat.

Illetékes körökben remélik, hogy minden nehézség dacára sikerülni fog a meg egyezés és három évre szóló érvényesítés

közeli napokban megkötik a vonatkozó szerződést.

A hadügyminisztérium büdzséjét nem csökkentették

Bucuresti-Bukarest, május 17. A költségvetési bizottság tegnap a hadügyminisztériumban dolgozott és a hadügyminiszternek azt a kérését, hogy a minisztérium büdzséjét ne csökkentsék, sőt egyes tételüket még emeljék is, általában honorálták.

Ugyancsak tegnap tartott ülést a hadsereg felszerelési bizottsága, amely a muníció és fegyverellátásról tárgyalt, kapcsolatban Paul Anghelescu hadfelszerelési miniszternek a nemzeti iparnak a hadianyaggyártásba való bevonásáról szóló tervezetével.

Tatarescu és Bratianu Dinu között teljes a harmonia

Bucuresti-Bukarest, május 17. A kisebbségi konferencia elhalasztásáról szóló hír alaptalan. Inculetz belügyminiszter már ma este utazik Kisenevbe, ahol holnap a

liberális párt ülésén nagy beszédet fog tartani. Tatarescu miniszterelnök, Sassu, Franasovici és Slavescu miniszterek kíséretében pénteken érkezik Beszarabia fővárosába, ahol délelőtt 10 órakor a prefektusokkal és a képviselőkkel értekezletet tart, délután pedig minisztertanács lesz.

Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a kormány elnöke és a liberális párt elnöksége között teljes az egység. Tatarescu miniszterelnök tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Dinu Bratianuval a kormány párt elnökével, akit behatóan tájékoztatott a kormány terveiről a parlament rendkívüli ülészakát illetően.

Bucuresti-Bukarest, május 17. Averescu marsall az Indreptareaban cikket írt a Bratianu Georgeval kötött megegyezéséről. Hangsúlyozza, hogy Bratianuban igen komoly felkészültségű politikust volt alkalma néhány évvel ezelőtt megismerni és együttműködésük az ország érdekében történik.

Elvitatják Románia bécsi követségi tanácsosától, hogy csakugyan apja volna gyermekének

A bukaresti egyetem jogikari dékánjának rendkívül érdekes keresete a törvényszék előtt

Bucuresti-Bukarest, május 16. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti törvényszék tegnap páratlan érdekességű per tárgyalását kezdte meg, amelynek kimenetele elé különösen a főváros fel sőbb tízezrei tekintenek nagy érdeklődéssel. Felperesként N. Bazilescu professzor, a bukaresti egyetem jogi fakultásának dékánja szerepel, akinek Lidia nevű leányát Henry Bogdan bécsi követségi tanácsos vette el feleségül. Néhány hónappal ezelőtt az asszony egy bécsi szanatóriumba vonult vissza és azt, mint egy egészséges fiúgyermek anyja hagyta el. Ezután hozzártatózó meglátogatására Bukarestbe utazott, de amidőn repülőgépen vissza akart térni az osztrák fővárosba, Belgrad közelében az utasszállító gép lezuhant és Henry Bogdáné a szerencsétlenség halálát áldozatái közé került.

A Bazilescu család az első pillanattól kezdve vitatta, hogy Bogdáné csakugyan anyja volna a megszületett gyermeknek, az asszony halála után pedig keresetelt nyújtottak be a bukaresti törvényszékhez, amelyben azt állítják, hogy a bécsi román követséget tévútra vezették a követségi tanácsosnak kiadott születési bizonyítvány kiállításánál és hogy bizonyítékaik vannak arra, hogy a gyermek, akit állítólag Bogdáné hozott a világra, a való ságban egy Schönbergerné nevű linzi asszony kislánya. A mai tárgyaláson Henry Bogdán képviselője elvitatta a Bazilescu-család keresetének jogosságát és a per tárgyalásának elhalasztását kérte, hogy bizonyíthassa azt, miszerint a gyermek csakugyan az övé. A bukaresti törvényszék helyt adott ennek a kérésnek és a tárgyalást szeptember 25-re halasztotta el. A román igazságszolgáltatás annaleiseiben egyedülálló kereset mögött a Bazilescu-családnak az a főkérvése húzódik meg, hogy az elhunyt asszonynak adott hozomány a családra szálljon vissza és ne maradjon Henry Bogdan kezében, akinek törvényes utód esetén a törvény továbbra is biztosítja a vagyonkezelés jogát a hozományként kapott vagyon fölött.

Az arab Abdul Medschid kihallgatása az Arlosoroff-per jeruzsálemi főtárgyalásán

Mit mondott Rosenblati és Stavsky Medschidnek

Jeruzsálem, május 17. Az Arlosoroff-per főtárgyalásán legutóbb Abdul Medschidet hallgatták ki. Abdul Medschid a jaffai börtön foglya, aki egy ízben beismerő vallomást tett arra nézve, hogy Issa el Darwish nevű társával ő követte el a gyilkos merényletet dr. Arlosoroff ellen, később azonban visszavonta ezen vallomását és azt mondta, hogy Stavsky és Rosenblatt pénzt ígérték neki, ha magára veszi a gyilkosságot.

Elmondja, hogy foglalkozásra nézve mechanikus és Issa el Darwishsal együtt fogták el Lutfi arab főtárgyaló meggyilkolása miatt. A börtönben találkozott Stavskyval, Rosenblattal és Achi Méirrel, de csak az előbbi kettővel beszélt. Első beszélgetésük ros hasanah előtt két nappal történt. Stavsky odalépett hozzá és megkérdezte, miért van fogságban, mire ő azt válaszolta, hogy Darwishsal megölték Lutfi borbélyt. A második beszélgetésre ros hasanah reggelén került sor. Ekor ő kérdezte meg Stavskyt, hogy miért fogták el, mire Stavsky megmondotta, hogy Rosenblattal és Achi Méirrel az Arlosoroff-gyilkossággal kapcsolatosan tartóztatták le őket. Később ajánlatot tett neki Stavsky arra nézve, hogy ha magára veszi dr. Arlosoroff meggyilkolásának

bűnösségét, úgy 1000 fontot ad neki és külföldi ügyvédet bocsát rendelkezésére. A beszélgetés során Stavsky hangoztatta, hogy hasonlatosság van közte és Abdul Medschid, valamint Darwish és Rosenblatt között. Azt is közölte vele Stavsky, hogy 500 fontot deponált egy Sufehi nevű arabnál, ki a jeruzsálemi börtönben ül. Sufehi közölni fogja a részleteket Abdul Medschiddel. Stavsky ezután elmondotta a gyilkosság lefolyását. Másnap újra megszólította őt Stavisky, ezalkalommal azonban Rosenblatt is ott volt. Stavsky megkérdezte, átgondolta-e a dolgot. Nem kell semmitől sem félnie. Ezután Rosenblattal beszélt, aki megerősítette Stavsky szavait.

Corrie bíró kérdi a tanút: Hogyan lehetséges az, hogy a cellában lévő többi foglyok mit sem hallottak az egész beszélgetésből?

Abdul Medschid: Stavskyval és Rosenblattal vagy az ajtón vagy az ablakon keresztül beszéltem, úgy hogy a többiek nem hallottak semmit.

Musa el Alami állami ügyész: Milyen nyelven tárgyaltak?

Medschid: Héberül.

Ügyész: Maga tud héberül?

Medschid: Keveset.

Ügyész: És Stavsky?

Medschid: Ő tud.

Ügyész: És Rosenblatt?

Medschid: A zsidók ne tudják a saját nyelvüket?

Ezután elmondja, hogy amikor a Jeruzsálemi fogházba került, valóban találkozott Sufehával, aki biztatta őt, hogy ne féljen és hogy az 500 font valóban deponálva van nála. Sufehi ezután elmondotta a gyilkosság részleteit, ahogy azt Stavskytól és Rosenblattól hallotta. Hozzátette még, hogy a gyilkosság azon a napon történt, amikor Hussein egyiptomi boxmester Jaffába érkezett.

Musa el Alami ügyész: Abdul Hadi, a bátyja, aki ugyanabban a cellában volt, tudott azokról a beszélgetésekről, amiket Stavskyval és Rosenblattal folytatott?

Medschid: Egyszer kérdésködködött és azt válaszoltam, hogy az Arlosoroff-perrel van szó, pénzt ajánlottak fel nekem és a részletekről beszélgettünk.

Valero bíró, az esküdtszék zsidó tagja: Pénzt ajánlott fel magának?

Medschid: Igen.

Valero: Subehinak is?

Medschid: Igen.

Az állami ügyész kéri Abdul Hadi, vagyis Medschid bátyjának beidézését.

Négy muzulmán határátlépőt löttek egyen a határőrök a görög-bolgár határvidéken. Szófiából jelentik: A görög-bolgár határvidéken hat bulgárjai mán utlevél nélkül titokban át akarta lépni a határt, hogy Görögországba jusson. A határőrök az eredménytelen fel-szólítások után fegyvertűz alá vették a tiltott határátlépés megkísérelőit. Négy muzulmán golyóktól találva holtan rogyott össze, két társuk átjutott a határon.

Végleg megalakult Kozlowszki új lengyel kormánya. Kozlowszki új kormánya megalakult. A Jedrzejewicz-kormányhoz képest mindössze a miniszterelnökségben, továbbá a kereskedelmi és a népjóléti tárca vezetésében állott be személyi változás.

HALÁLOZÁS. Dr. Radványi Józsefné szerdán elhunyt. Temetése csütörtökön délután 6 órakor lesz a köztemető halottasházából.

REGISTRU SPECIAL

pékek, cukrászok, konfekciósok és az összes egyéb szakmák részére, hitelesítve, a legújanyosabban

BERNÁT
papíráruhában
szerezhető be

de
Az esőzési hi-
kat. Buza timisi
500, tengeri 230,
7.80—8 lej.
atőzsdek
tőzsde határidő-
e. Buza májusra
ra 11.20—11.21,
3, tengeri július-
Buza máj. 85—
ent. Tengeri má-
bt. 4962 cent
ervastermelése?
melése 1933-ban
vi 39,244.000 ton-
ny 24 százalékos
g. Az összes ort-
tően fellendült,
Luxemburgot. Az
legnagyobb vas-
an 13,645.000 ton-
i 8,674.000 tonná-
százalékos többle-
az össztermelés
Következik a
g 7 millió ton-
t szemben. Fran-
termelt 5,448.000
metország 5 mil-
melt az 1932. évi
ben. Anglia ter-
volt 3,573.000 t
melése az 1932.
2,705.000 t. esett.
Luxemburg, In-
szlovákia, Len-
g. A jelzések
na értendő. A
36,175.000 tonna
3,000 t. szemben.
szeménység 36
g termelése 72
bitó. A magyar
szül kimagaslik
hetségű alakja.
érdekes és izgal-
ikus jellembrát-
tok mélyeség és
nézeti magaslat-
ami regény. „A
a benne lüktető
új propaganda
a korábbi 320 lej
apható, az Uj Ke-
z összeg és por-
ése mellett vagy
Cluj
honoráriumuk
csak azok vehet-
abb 6 nappal a
helyezik.
igazgatóság.
TEHER
10,000.000
3,010.696
1,857.087
58,479.318
328.000
103.555
419.487
226.919
74,424.972

Az Ember tragédiája — az irodalmi törvényszék előtt

„Telt ház” előtt ünnepi törvényszék ítélkezett a legnagyobb magyar filozófiai dráma fölött

Cluj-Kolozsvár, május 16. A nagy érdeklődéssel várt irodalmi törvényszék kedden este ítélkezett Madách „Ember tragédiája” fölött az unitáriusok székházának dísztermében, amely ebből az alkalomból zsufolásig megtelt a város intellektueljeinek legjobbjával.

A tárgyalás fénypontja Janovics Jenő dr. és felesége, Poór Lili szereplése volt, akiket a teremben való megjelenésükkor tüntető lelkesedéssel fogadtak. Dr. Bartha Ignác elnök a tárgy rövid ismertetése és méltatása után átadta a szót a vád képviselőjének, dr. Janovics Jenőnek, aki emelkedett szellemű és a művel kongeniális méltatásban az Ember tragédiájának főleg dramaturgiai hiányosságaira mutatott rá, egyben beállítva a hatalmas alkotást a költő életének és korának keretébe. Plasztikus ismertetés volt, mélyenjáró kritika és méltóságteljes hódolat a nagy szellem iránt. A beszédet nagy figyelemmel hallgatták és a végén tomboló tapsal honorálták.

Walter Gyula védő meglepéssel konstatálta, hogy a vád megkönnyíti a munkáját. Nem hiányolható — úgy mond —, hogy dramaturgiailag az Ember tragédiája, amely a rendezői fantáziának és munkakésznek ma is friss, eleven forrása. Igaz, nem egyéni sorsok ki-

vetítője, de kollektív tragédia és ezért örökbecsű marad. Pauszán utánérzés? Lehet! De ez nem von le semmit az értékéből. Nagy lelkek találkozásai és vallás-erkölcsiekben is éppúgy nem dogmatikus, hanem egyetemes, akárcsak Faust.

Dr. Kovács József Adám nevében mint tanu szólalt fel. Adám szerinte a tipizált ember és a költő nem egyenlőség akart megrajzolni benne, hanem a történelem indító és erjesztő elemét.

Poór Lili, akit felszólalása kezdetén és végén percekig tartó zúgó taps köszöntött, Éva szerepét színészi szempontok szerint bírálta. Az Ember tragédiájában a nő nem vezet, nem alakít sorsokat, nem emelkedik ki, csak a bűnbeszél. Akkor is minden hivatása, hogy hűséggel követi a férjét. Csak szimbólum; holott a mai kor Évája sokkal több: sors-társ. És bámulatos, hogy Madách, aki profécias látással társadalmi rendszereket jósolt, a felszabadult nő későbbi útját nem látta.

Salamon László mint Lucifer képviselője szólalt fel. Lucifer tagad ugyan, de egyben produkál. Nem a dogma lendítette előre a világot, hanem Lucifer fényege, a kritika. Ami pesszimizmust jelent, szemben a nyárspolgár optimizmusával. Lucifer, aki előre akarja lökni

Adámot, az ész és ösztön harmóniáját szeretné előidézni és pedig azzal, hogy harcot idéz elő, amelyből egy magasabbrendű kiegyensúlyozottság születhetik meg.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az elnök felfüggesztette a tárgyalást. A bíróság — amelynek tagjai dr. Ligeti Sándor, S. Nagy László, Szabó Imre és Fálfi Lili voltak — tanácskozássra vonultak vissza. Tizenöt perc után a bíróság elnöke, dr. Kiss Elek teológiai tanár kihirdette a felmentő ítéletet és lendületes, mélyenjáró gondolatokkal telített beszédben indokolta a felmentést. A közönség az irodalmi nivóju előadást hatalmas tapsal köszönte meg. A közönség sorából Simon Tibor és dr. Lusztig Tibor szólalt fel, megköszönve a tárgyalás példás rendezését.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ihász—Fekete operett-társulat vendégjátéka

A kolozsvári közönség régi kedvencei visszatértek, hogy itt másfél hónapig az emlékezetes sikerű estéket megismételjék. Százszoros lelkesedés fűti a társulat minden egyes tagját, hogy bebizonyíthassák, hogy a hosszú vándorút alatt tanultak és méltók arra, hogy a város közönsége szeresse, becsülje őket.

A régi jól összerakott darabokat is színrehozza az igazgatóság, főleg azokat, amelyeket olyan nagyon szeretett a közönség, de egész sor újdonságot is hoz a színház. Csak kiváló, csak szép, csak jelentős operetteket.

Terv az is, hogy a régi klasszikus operetteket is felelevenítik, de egész új köntösben, új betanulással. Első ilyen produkciója lesz a színháznak a híres, elvülhetetlen Ripp van Winkle.

A Kék Duna Strauss zene. Hangulatos, szép darab, mulattató. A látványosságok is legmagasabb teret ad. Szemfűl megtalálja a maga édes gyönyörűségét.

A Kék Duna operettben játszik az egész társulat. Szabó Ica, Kőszegi Margit, Hegyesi Ica, Juhász Eta, Ihász Aladár, Borovszki, Horváth László, Bereng, Szabadkai, Tompa. Tánccal és énekel a görög. A pompás operettet két karmester tanította be. Csányi karnagy vezényli.

Az operett-társulat helyaráj olcsók és egyszerűek. Nincs minden sornak külön helyára. Az elsőrendű helyek a földszinten és a páholyülés 30 lej. Erkély összes ülései és a földszinti zártszék ára 20 lej. Ezekben az árakban minden illeték benne van.

Pünkösdi vasárnapján és hétfőn 3—3 előadást tart a színház. A Kék Duna és a legkedveltebb darabok töltik ki a műsort. Előre váltsa meg mindenki a jegyét, mert akkor jobb helyet kap. A pénztár már árusítja az összes előadásokra a jegyeket.

HETI MŰSOR:

Szombat, május 19-én este 9 órakor megnyitó előadás: Kék Duna. Operett-újdonság először. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án d. u. 3 órakor: Kék Duna! Másodszor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án d. u. 6 órakor: Kék Duna. Harmadszor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án este 9 órakor: Kék Duna. Negyedszer. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn, május 21-én d. u. 3 órakor: Nótás kapitány. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn, május 21-én d. u. 6 órakor: Marica grófnő. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn, május 21-én este 9 órakor: Cigányprimás. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Kedden, május 22-én este félkilenc órakor: Tessék beszélni. Revü-operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor: Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor: Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Spanyol kölyök. Elsőrangú vigiáték,

Fézserepekben: Eddie Cantor és a Goldwyn Girls.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtöktől: Az álarcos orvos. Fősz. Boris Karloff (a II.ik Lon Chaney) és Jack Holt. A szezon egyik legizgalmasabb és legérdegteljesítő slágere.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Május hó 18-án és a következő napokon: Szezonnyitó premer: A tiltott dal. Don Jose Mojica, a világhíru tenorista legújabb filmje, egy hawaii operett tele zenével, táncokkal és exotikus ritmussal. Partnerai: Coacita Montenegro és Mona Maria. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óra. Helyárak: 10 és 20 lej.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor: Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor: Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Rejtélyes hajó. Rendkívül izgalmas kalandfilm, rendezte és főszereplő: Harry Piel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hegyesi kőművesnél egy asó 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Alkalmazásoknak 10 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy tudunk bízni, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kétkarikás főzőkemence, jókarban, olcsón eladó. Schwartz, Filipescu 7.

Majdnem új mély gyermekkosci eladó. Rosenberg, Calea Motilor 39.

Köser vegetárius koszt f. hó 15-től ismét kapható a Familia köser vegetárius étteremben Unió u. 10., hátul az udvarban, ahol Schwartz Ignác vezetésével a közönség rendezésére. Figyelmes, szorid kiszolgálás, mérsékelt árak. Abona, előjegyzéseket már elfogad.

Két vagy háromszobás lakást keresek a Főter közelében földszinten műhelynek megfelelőt. Cim: „Tizian” cinkográfia, P. Mihai Viteazul 37.

Csipebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozás, kelengyek készítése. Cai. Reg. Ferdinand 3. Weissmann R. —

Intelligens zsidó árvalány német magyar gyors és gépiró bármilyen állást, irodai, társalkodóni vagy gyermek mellé elvállal Fuchs Marcel Satumare, str. Tepes-Voda 45.

Szappanfőző szakképzett mestert keresek, gyertyagyártáshoz értők előnyben részesülnek. Cim: Fuchs Marcel Satumare, Str. Tepes Voda 45.

Egy használt, de jó karban levő gyermek sportkosci keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Gyermekágy, jókarban tartott, madrapárnával olcsón eladó. Regele Ferdinand 53., ajtó 4.

Elhalálozás miatt Calea Regele Ferdinand 53. sz. alatti kétszoba konyhás, fürdőszobás lakás azonnal átadó, ugyan ott eladó teljes lakásberendezés és egy Tóra. Értekezhetni 1—3 között.

Szólkozzon, izzé el a gondjait! A legolcsóbb szórakozás havi 25 lej költséggel. díjjel olvasni modern könyveket kölcsönkönyvtárunkban. Racionalizált könyvtár, Str. Iorga (v. Jókai u.) 3., bent az udvarban.

Keresünk megvételre: hordozható gramofonokat, fényképezőgépeket, hangszereket, dísz tárgyakat, márkás festményeket, stb. „Pax” üzlet, volt Kossuth L. u. 6.

Szükségtelen patefón, rádó, fényképezőgép, hangszer és dísz tárgyai megvásárolja: „PAX”, volt Kossuth L. u. 6.

Fontos, hogy képéhez találó keret legyen. Ráma-újdonságot olcsón „PAX”-nál vehet! Cal. Marechal Foch (v. Kossuth L. u.) 6. Állandó képkiallítás!

Felhívás a zsidó olvasóközönséghez!

Erdély néhány zsidó írója elhatározta, hogy „Pharos” néven könyvkiadó-vállalatot létesít s elsősorban olyan írásműveket hoz a nagyközönség elé melyek a mai erdélyi és magyarországi könyvkiadói viszonyok között különben nem találnának fórumot.

Zsidó öntudattal, de legmagasabbrendű humanista szempontoknak hódolva, megteremtjük egy önálló erdélyi zsidó könyvkiadó-vállalat anyagi alapját.

Olyan könyvek kiadót vettük fel programunkba, melyek olvasása mindenképpen a szellemi élet értékeinek gyarapítását jelenti s ezért eredeti műveken kívül a mai román és külföldi irodalom olyan remekeinek fordítását is közreadjuk, melyek a haladó szellemű zsidó ág előtt éppen zsidó szempontok miatt sem maradhatnak ismeretlenek.

A szépirodalom, társadalomtudomány, közgazdaság, történelem, bölcsészet gazdag témaköréből kerülnek ki könyveink, szépen kiállítva, de a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő olcsó áron, melyeket csak előfizetőink szerezhetnek meg, mert könyvkereskedés forgalomba nem kerülnek.

Kiadványaink minden példánya számozott lesz, tartalmazni fogja előfizetőink névsorát, akik anyagi hozzájárulásukkal lehetővé teszik vállalatunk megindulását.

E felhívással előfizetést hirdetünk a kiadásunkban megjelenő könyvekre és felhívunk mindenkit, akinek kulturánk haladása köz- és magánéletünk irányítása és gazdagítása szíven fekszik, támogassa előfizetésével a „Pharos” zsidó írók vállalatát.

Egyelőre a következő könyvek kiadását határoztuk el:

Ernst Toller: *Ijjaságom Németországban*
Ligeti Sándor: *Utópisztikus regény*
Palesztinai költők: *Slonsky, Steinmann, Avi Saul, Uri Zwi Grinberg, Bialik és mások.*

Kortársi zsidó írók eddigi magyarul meg nem jelent írásai (Ilja Ehrenburg, Michael Gold, Schalom Asch, I. Babel, Pirandello és mások)

Salamon László: *társadalmi regénye*
Baradlay László: *orvos-regénye*
Blau Pál: *korképeit*

Szociológusok antológiája (Ruppin, S. Dubnov, Constantin Stere, Ujvári László.)

Heinrich Mann *emigrációs írásai*

Keleti László *képregénye*

Ujvári Péter: *Posthumus művek*

Szabó Imre: *Utirajzok*

I. Pelz: *A zsidó ucca (regény)*

Modern zsidó lírikusok antológiája

Max Brod: *Vallás és társadalomfilozófiai műve*

Antal János regénye

Egy pályadíjnyertes regény

Havonta egy-egy kötet jelenik meg f. év szeptember 1.-től kezdve.

Előfizetési áraink a következők:

Három hónapra 250 lej

Hat hónapra 500 lej

Tizenkét hónapra 1000 lej

Az előfizetési díjak az Uj Kelet kiadóhivatalába küldendők „PHAROS” kiadó-vállalat részére” megjelöléssel.

Reméljük, hogy felhívásunk vi-szhangra talál a zsidó társadalom körében s minden haladó, gondolkodó, könyvszerető tagja szívvel és megértéssel támogatja ügyünket, a kultúra és haladás igaz ügyét.

„PHAROS”
zsidó írók kiadó-vállalata

UJ KELET Legújabb hírek

Némi optimizmus váltotta fel a sötét pesszimizmust Genfben

Eden főpécsettör Barthouval tárgyalt a leszerelésről és a saarvidéki kérdésről

Genf, május 17. Eden angol főpécsettör tárgyalta Barthou francia külügyminiszterrel és Aloisi báró olasz államtitkárral. Beavatott helyen tegnap este azt közölték a sajtóval, hogy az eddigi pesszimizmust Genfben némi optimizmus váltotta fel. A hatalmak kormányfőiről nemcsak a saarvidéki kérdésről tárgyaltak, hanem a leszerelésről is.

A párizsi Havas távirati iroda genfi munkatársa azt az értesülést szerezte, hogy a tanács 24 óra belüli, egyelőre zárt bizalmas ülésben fogja tárgyalni a saarvidéki népszavazás előkészületét.

A Journal de Geneve szerint úgy a francia, mint az olasz kormányfőiről egyetértettek abban, hogy a szavazás teljes szabadságát mindenképpen biztosítani kell és az iránt is biztosítottakat kell szerezni, hogy az eredmény után a vesztes párt szavazói ellen megtörtelő eljárások nem indulnak.

Londonban nem tartják valószínűnek, hogy Macdonald Genfben utazzék a hónap végén tartandó leszerelési főbizottsági ülésre.

Leszerelés nélkül — vége a Népszövetségnek

Mussolini a Daily Telegraph-nak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a Népszövetség reformjának elvét majdnem általánosan elfogadják. A javasolt reform csak a leszerelési értekezlet után lehet majd végrehajtani, mert az értekezlet kudarc esetén nem lesz többé szükség a Népszövetség megreformálására, hanem pusztán annak elhunytát kell majd tudomásul venni.

Hogy a leszerelési értekezlet legfontosabb célja tekintetében esődöt vall, az már általánosan elfogadott tény, sőt jóformán ez az egyetlen békés megegyezés, amelyet elérni sikerült. A jelenleg felfegyverzett országok nem szerelnék le, azok pedig, amelyek most fegyvertelenek, többé-kevésbé felfegyverkezhetnek majd védelmi célokra.

Mussolini hangoztatta ezután, hogy Olaszországnak erős haditengerészetre van szüksége. Olaszországnak nincsenek semmiféle céljai Nyugat felé, sem Európában, sem az óceánon túl.

Olaszország földrajzilag és történelmileg igazolt két célja Afrika és Ázsia: nem törekszik területi hódításokra, hanem természetes terjeszkedésre, amely Olaszország, az afrikai és a keleti népek közti együttműködéshez fog szükségképpen vezetni. A cél a két kontinens, különösen Afrika felbeesülhetetlen erőforrásainak megnyitása, hogy bekapcsolják azokat a nyugati civilizációba.

A francia sajtó a Saar-vidék megszállását követeli

Genf, május 17. A népszövetségi tanács rövidtartalmu, bizalmas ülést tartott. Nyilvános ülésre csak ma fog sor kerülni amiatt, hogy a hatalmak fődelegátusainak alkalmat szolgáltatassanak a saarvidéki népszavazás ügyében magánmegbeszélések folytatására. A francia sajtó érdeklődésének előterében a saarvidéki szavazásról folytatott genfi megbeszélések által

lanak, Az Echo de Paris értesülése szerint Franciaország azt követeli, hogy a Saarvidéket nemzetközi katonaság szállja meg. Az Oeuvre külpolitikusa állítolag arról értesült, hogy Franciaország a Népszövetségből való kilépésével fog fenyegetőzni abban az esetben, ha nem kap megfelelő elégtételt.

Rámutatnak arra is, hogy a népszövetségi tanács 1926. évi határozata szerint a Saarvidéket francia katonaság szállhatja

meg abban az esetben, ha a hatalmak nemzetközi haderő kiküldésében nem tudnak megegyezni. Francia részről ugylát-szik nem nagyon hajlandók ennek az intézkedésnek az alkalmazására, mert attól tartanak, hogy az ilyen kihívás a szavazás eredményét még jobban Németország javára befolyásolná. Barthou éppen ezért arra törekszik, hogy erre a feladatra a hatalmak egyikét vagy másikát tudja megnyerni.

A Rómába startolt amerikai óceánrepülő Irországban és Angliában kényszerleszállást végeztek

London, május 16. Az amerikai Leonardo da Vinci óceánrepülőgépet Newyorkból Róma felé startolt utasa az ír szabad állam területén 32 óras repülés után kényszerleszállást végeztek. A pilóták 23 óra hosszat állandó ködben tévelygtek az óceán felett s egy ízben olyan mélyre szálltak le a tenger felszínének közelébe, hogy alig sikerült a gépet újra a

magasba kormányozniok. Az ír partok előtt egy benzincső is eldugult. Ezt utközben még sikerült megjavítani, de azután elkerülhetetlen volt a kényszerleszállás.

Ujabb jelentés szerint Pomd és Saelai amerikai repülő a Leonardo da Vinci géppel leszálltak Angliában. A repülőket ma tovább indulnak Róma felé.

Nagyszabású nyári vásár a

GYÓLYA ÁRUHÁZ R.-T.-BAN

Hatalmas választék,
JÓ KISZOLGALÁS és
olcsó árak!

Lettországban fegyveres baloldali államcsíny készült — a kormány kihirdette az ostromállapotot

Felfüggesztették a parlament működését és az alkotmányt

Riga, május 16. A lett kormány ostromállapotot hirdetett ki, felfüggesztette a politikai pártok és a parlament működését az alkotmányos reform megvalósításáig. A kormányt az készítette erre a lépésre, hogy olyan információkat nyert, melyek szerint a hadsereg államcsínyt akar elkövetni a parlament tehetetlensége és a gazdasági helyzet reménytelensége miatt. A kormány elhatározta, hogy mindent el fog követni a rend fenntartására.

Ujabb jelentés szerint a lett kormány proklamációt bocsátott ki, melyben felfüggesztette az alkotmány érvényességét, elrendelte a parlament hatónapi szünetét, a hadsereget elnöki parancsal riadószelvénybe helyezte s kihirdette egész Lettország területére az ostromállapotot.

A kormány rendeletére katonai

karhatalom Rigában és az összes nagyobb városokban megszállotta az összes középületeket, pályaudvarokat és a postát, valamint a szocialista és kommunista pártszékházakat.

A vörös lobogókat a két székház ormaról eltávolították, helyükbe a vörös-fehér-vörös lett nemzetiszínű zászlót tűzték ki. Reggetől az összes fontosabb stratégiai pontokon páncélautókat vonultattak fel és az uccákon fegyveres katonai járőrök cirkálnak.

A kormány intézkedését azzal magyarázzák, hogy előkészületek történtek baloldali munkás részről fegyveres államcsíny keresztülvitelére. De másfelől azzal, hogy a parlament jelenlegi összetételében munkaképtelen s több hónap alatt még odáig sem jutott el, hogy megszavazza a gazdasági válság

enyhítését célzó törvényjavaslatokat. A kormány külön kiáltványt is bocsátott közre a déli órákban, amelyben rendre és nyugalomra inti a lakosságot

és hangoztatja, hogy bármely oldalról jövő rendbontó kísérlettel szemben a legszigorubb ellenintézkedéseket fogja alkalmazni.

A kiáltványt Ulmanisz miniszterelnök és Balotusz hadügyminiszter irták alá. Legújabb jelentés szerint a parlament szocialista elnökét és rajta kívül még néhány baloldali törvényhozót az ostromállapotot proklamáló rendelet alapján letartóztatták.

Tevfik Rüzsdy bey Bécsben Litvinow-val találkozik

Bécs, május 16. Tevfik Rüzsdy bey török külügyminiszter felesége társaságában az osztrák fővárosba érkezett. Ezzel kapcsolatban a belgrádi lapok közlik a hírt, hogy Tevfik Rüzsdy bey az osztrák fővárosban találkozni fog a szintén Bécsbe érkezett Litvinov orosz külügyi népbiztossal. A belgrádi lapok értesülése szerint Titulescu elhagyta a jugoszláv fővárost. A román külügyminiszter Jef-ticesel hosszas tárgyalást folytatott a kis antantot érdeklő kérdésekről.

Törökország japán hajógyárakban tíz cirkálót rendelt

London, május 17. A Morningpost jelenti, hogy Törökország tíz cirkálót rendelt japán hajógyárakban. A hadihajók szállításának ellenértékeképpen Törökország Anatóliában területrészt enged át japán telepeseknek gyapottermelés céljaira. A termelt gyapotot Törökországban felállítandó gyárakban fogják feldolgozni és a gyapotárunknak Európában keresnek piacot. A cirkálók körülbelül három év múlva fognak a török hadiflottának rendelkezésére állani. A hadihajók legénységének kiképzését annakidején japán tisztek fogják végezni.

A tengerbe zuhant egy francia hidroplán a La Manche csatornában

Párizs, május 16. A La Manche csatornában most folyó francia flottagyakorlatok egy tengerészeti hidroplán Dünkerque-től húsz mérföldny távolságra a tengerbe zuhant. Négy katonát a Dresden német gőzös személyzete kimentett a tengerből és átadta őket egy Dünkerque felé tartó uszályhajó személyzetének az az a céllal, hogy a kikötőben tegyék a kimentetteket partra.

A nagy flottahagyakorlat, amelyen a haditengerészet összes hidroplánját részt vesznek, pénteken ér véget. Vasárnap a flotta Brestben a kikötő vizén díszfelvonulást tart.

Ujabb borzalmas bányakatasztrófa Belgiumban

Brüsszel, május 17. A mostani bányavidéki lanbrechei szénbányájában 821 méter mélységben a földszin alatt, bányaléghőbanás történt, amely a tárnát rombadöntötte. A katasztrófa pillanatában negyven munkás dolgozott a bányában. Nyolcnek sikerült többé-kevésbé súlyos sérülésekkel kijutnia a veszélyben lévő tárnárszéből, míg a többiek a beomló tárnafalak törmeléke alá kerültek. Délben a tárna még mindig ég. A mentés ugyszólván lehetetlen. Lemondottak 52 bányász életéről.

— Levegőbe röpült egy németországi éthergyár. Berlinből jelentik: A szászországi Doebelnben az éthergyár a levegőbe röpült. A robbanás következtében keletkezett tűz elpusztított minden házat, fát, épületet, száz méternyi körzetben. Hét munkás súlyosan megsebesült. A tüzoltóknak sikerült lokalizálni a tüzet.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomás, Clnj. Strada Baron L. Pop 14. Telefon: 3-77.

Cenzurat

Taxa post-plátite in No. 224713

16. Telefon Havonta il. évre 600. e. földre: Hav. félévre 12. e. delések díje KELET" a. szidóság eg. keink után. rás megjel.

Egy háború

Hartmanns A világhál szerepelt ezekben. Ann mint az olasz a przemysli Pár hét m annak, hogy a francia f Hartmannswe szikkadt mez tizenkilenc- aknákat és a explódált grá Egnás ut lángolnak fel ember talált végső rohan „munkák”: a akciói.

A véletlen ez a hartman tos véletlen, hívja fel a v háborús katas A tűz a H nyilván mem év előtt katas get.

A pártok

A politikai és szerint az nek segítségv legjobban szol

Miután ez nyára nálunk A román po története két p kevés pártban ban kevés em meghatározásn

Pontosan né tok mintha os volna, osztódá kettő, kettőből meg sem tudt

Ez az osztó érdekében tört Most egy u mely az osztó fési korszakán

A pártvezet hogy a divid nyesítették föl A visszaegy lyai vannak.

Könnyebb v kereteket, min kat.

Kis pártok nyen viselik a tényezői legye Innen a baj kák végenélkü

Mindenesetr vége van és a cíója a nemze Averesen-Geor gek által jelen

Es idejében. Mert a dikta már nemesak voltak.

Hubermann és a Haema Az Europa-C ző Huberman művészettel és kesebb apostol

„Az utóbbi Hubermann — Európa eszméj

Mégis, lehet halottnak tekin Határozottan A páneurópa levő állapotok lenézésé eredm és erősebben.

Nem volt so a maga erejé Minden nagy